

ВИДАВНИЧА ДІЯЛЬНІСТЬ ЛЬВІВСЬКОЇ БІБЛІОТЕКИ АКАДЕМІЇ НАУК УРСР (1956–1959): ПОДІЇ, ТЕМАТИКА, ПЕРСОНАЛІЇ

Марта Пономаренко

*завідувач відділу наукового редагування та видавничої справи
ЛІННБ України ім. В. Стефаніка*

На тлі подій періоду «хрущовської відлиги» висвітлено нюанси наукової та видавничої діяльності Львівської бібліотеки АН УРСР, окреслено її тематичну та типологічну складові. Особливу увагу відведено співробітникам бібліотеки, іншим, не бібліотечним персоналіям, які були безпосередньо причетними до формування науково-дослідної та редакційно-видавничої сфери. Проаналізовано всі видання бібліотеки цього періоду.

Ключові слова: *«хрущовська відлига», Львівська бібліотека АН УРСР, бібліографія, довідкове видання, наукове видання, цензура, видавничі справи.*

On a background of events by period «Khrushchev thaw» highlights the nuances of scientific and publishing activity in Lviv library Acad. of Sci. Ukrainian SSR, were described thematical and typological parts. Particular attention is given to library staff and to the other's people who were directly involved in the formation of research and editorial and publishing fields. Were made analyzing on all library publications of that period.

Keywords: *«Khrushchev thaw», Lviv library Acad. of Sci. Ukrainian SSR, bibliography, reference books, scientific publications, censorship, publishing.*

На фоне событий периода «хрущовской оттепели» освещены нюансы научной и издательской деятельности учреждения, охарактеризованы ее тематическая и типологическая составляющие. Особенное внимание посвящено сотрудникам библиотеки, а также другим, не библиотечным персоналиям, которые были непосредственно задействованы в формировании научно-исследовательской и редакционно-издательской сферы. Проанализированы все издания этого периода.

Ключевые слова: *«хрущевская оттепель», Львовская библиотека АН УССР, библиография, справочное издание, научное издание, цензура, издательское дело.*

Після смерті комуністичного диктатора Й. Сталіна (1953 р.) в СРСР відбулося певне переформатування радянської системи. Усвідомлюючи, що тоталітарне партійне керування нічого, крім спротиву, як внутрішнього, так і зовнішнього, у розвитку держави не принесе, комуністичні очільники намагалися провести низку ліберальних реформ у різних сферах життя країни. В історичній літературі цей період (1956–1959) називається «хрущовською відлигою». Після XX з'їзду КПРС (1956 р.) розпочався процес реабілітації «ворогів народу», — репресованих митців, письменників, науковців. З концтаборів, тюрем та із спецпоселення почали повертатися тисячі політичних в'язнів, які розповідали правду про «найдемократичнішу і наймирнішу» країну у світі. Радянські інтелектуали отримали можливість відкрито осмислити минуле і спроєктувати його наслідки на майбутній розвиток держави.

Деякі реорганізаційні зміни відбулися і в регіонах. На перший погляд, вони мали б спричинити глибшу демократизацію інтелектуального життя країни, однак, окрім бюрократичного структурування та його подальшого суворого контролю з центру, ці нововведення нічого не дали. 15 травня 1953 р. Президія Академії наук УРСР затвердила «Положення про Львівський філіал Академії наук Української РСР»*, в якому було визначено структуру та функції філіалу, а також вказано, що «Львівський філіал видає періодичні видання і збірники, а також наукові і науково-популярні праці співробітників за дозволом Редакційно-видавничої ради Академії наук УРСР» [49]. Створена структура проіснувала недовго: 13 липня 1956 р. на засіданні Президії АН УРСР прийнято Постанову «Про ліквідацію Львівського філіалу АН УРСР». Розпорядження «зверху» мало бути виконане до 1 вересня 1956 р. Для розпуску центрального апарату (Президії та Управління)

* Видання двомовне, вийшло у світ у Львівській друкарні АН УРСР, вихідних даних не зазначено, обсяг 8 с.

Львівського філіалу АН УРСР створено ліквідаційну комісію, а співробітників філіалу, яких не було безпосередньо залучено до цього процесу, мали звільнити або перевести до інших установ мережі АН УРСР у Львові. Таким чином, Львівській бібліотеці було надано одну штатну одиницю, а також «функції будинкоуправління по жилих приміщеннях» на вул. Бібліотечній, 2 [52].

«Своєрідним «шлагбаумом», який відкрив шлях десталінізації на західноукраїнських землях, було обговорення в партійних організаціях травнево-червневих 1953 р. рішень центральних комітетів КПРС та КПУ з приводу доповідної записки Л. Берії про порушення законності та дискримінацію місцевих кадрів в західних областях України» [38, с. 3]. Не оминули, на жаль, такі «порушення законності» у повоєнний період і співробітників Львівської академічної бібліотеки, про що йшлося на пленумі Львівського обкому КП України, скликаного з приводу Постанови ЦК КПРС від 26 травня 1953 р. «Питання західних областей Української РСР» та доповідної записки Л. Берії до Президії ЦК КПРС. З виступу голови президії філіалу Академії наук УРСР Й. З. Штокала: «... в 1950 році віцепрезидент Академії наук УРСР Семененко, який тоді приїхав до Львова в справі скорочення штатів, провів тут значне скорочення, причому тоді було скорочено більше, ніж 20 чоловік, більша частина яких була працівниками бібліотеки. Треба визнати, що управління філіалу тоді в цій справі не розібралося як слід, внаслідок чого були припущені помилки...» [22, с. 36]. Заступник голови Львівського облвиконкому Ю. Стефанік: «Були ще і другі, старші інтелігенти, як приміром, Яцків*»

* **Яцків Михайло** (нар. 5 жовтня 1873 р. в с. Лесівці на Станіславщині (тепер Івано-Франківської обл.) — помер 1961 р. у Львові) — український письменник, член модерністського літературного угруповання «Молода муза». Маючи диплом Торгової Академії у Львові, від 1891 р. до 28.II.1921 р. працював у страховому товаристві «Дністер». Від березня до грудня 1921 р. — у редакції часопису «Рідний край». З 1922 р. з невеликою перервою — у шкільному відділі Львівської кураторії. З 1 листопада 1940 р. — бібліотекар, а від 7 червня до 4 липня 1941 р. — старший бібліотекар у Львівській бібліотеці Академії наук УРСР. Дата і причина звільнення в архівних документах не зазначені [57; 58].

Заяць*, Павенський** і інш. З них можна було взяти багато більше, і

* **Заяць Юліан** (1880–1971) — українець, юрист, доктор права, викладач Львівського таємного університету, художник. Автор декількох наукових публікацій. Працюючи у бібліографічному відділі Львівської філії АН УРСР, у 1946–1948 рр. уклав покажчик «Бібліографія історії міста Львова»; персональний бібліографічний покажчик «Матеріали до бібліографії академіка М. С. Возняка» та «Бібліографію соціалістичного будівництва Львівщини 1939–1949», разом з О. Павенським — бібліографічний посібник «Матеріали до біобібліографії М. П. Драгоманова» (машинописи всіх названих праць зберігаються у відділі наукової бібліографії ЛННБ України ім. В. Стефаника). У 1951 р. Ю. Заяць не пройшов атестації «за відсутністю бібліотечної кваліфікації і більше року працював на найнижчих посадах (помічником бібліотекаря, технічним бібліотекарем, палітурником). У 1953 р. з дозволу Атестаційної комісії працював на посаді старшого бібліотекаря відділу бібліографії, але через декілька місяців знову опинився на ставці бібліотекаря [53, с. 167-168].

** **Павенський (Павенцкий) Олександр** (нар. 1 січня 1890 р. у Львові — помер 1983 р.) — українець, юрист, освіта вища — закінчив юридичний факультет Львівського університету, кандидат права (вчений ступінь одержав восени 1917 р. в університеті в Ростові-на-Дону, Росія, де в 1915–1918 рр. перебував в еміграції). Володів німецькою, російською, польською, латинською, французькою мовами. Автор декількох наукових праць з римського права, опублікованих у 1930-х рр. у львівському часописі «Життя і право». Повернувшись в Україну, працював в адвокатських конторах Ужгорода, Мукачева, Львова. Від 1940 р. до червня 1941 р. викладав російську мову у Львівському медінституті. Під час війни з осені 1941 до вересня 1943 р. працював службовцем союзу цукроварень, а відтак — в аграрному банку. Водночас, від січня 1942 р., був адвокатом для ненімецьких судів у Львові. Після війни працював адвокатом у Львові (IX юридична консультація), крім того — як правничий дорадник при Львівському філіалі АН УРСР. Від лютого 1945 р. до 31 травня 1945 р. за договором працював у Львівській бібліотеці АН УРСР. Від червня 1945 р. до 30 листопада 1946 р. — старший науковий співробітник Інституту економіки АН УРСР (складав бібліографічний огляд друкованих і архівних матеріалів на тему «Панщина на Західній Україні») і за сумісництвом — викладач російської мови в Державному інституті у Львові [41, арк. 3-3 зв.]. Від 1 грудня 1946 р. зарахований на посаду

вони хотіли дати з себе все і могли дати, але, як нам відомо, в бібліотеці Академії наук письменника Яцківа відмолодили, з старшого бібліотекаря він став молодшим, Заяць дійшов до посади прибиральниці, а Павенський відійшов при своїх високих ділових кваліфікаціях з бібліотеки Академії наук і дійшов, аж до пивзаводу» [22, с. 22]. Однак жодним словом не було згадано Ярослава Дашкевича, чи не найпотужнішого вченого у повоєнній українській бібліографії, який лише 1956 р. зміг повернутися до Львова, але влаштуватись на роботу, відповідну до його інтелекту, так і не зміг [55, с. 16-17]*. Всі бібліографічні проекти, які розпочав

завідувача кабінету єврейської літератури у Львівській бібліотеці АН УРСР, водночас читав лекції з римського права на юридичному факультеті Державного університету ім. І. Франка у Львові. У зв'язку з ліквідацією кабінету єврейської літератури Павенцького перевели з посади завідувача цього структурного підрозділу на посаду старшого бібліотекаря [43]. Працюючи бібліографом у відділі бібліографії (аж до звільнення), він склав картотеку «Бібліографія енергетичних ресурсів західних областей УРСР» (рукопис зберігається у цьому відділі дотепер); крім того, збирав матеріали до «Бібліографії мінеральних ресурсів західних областей УРСР» (доля картотеки невідома). Разом із Ю. Заяцем уклав бібліографічний посібник «Матеріали до біобібліографії М. П. Драгоманова» (рукопис цієї праці зберігається у відділі наукової бібліографії ЛННБ України ім. В. Стефаника) [53, с. 165-166]. У справі Павенцького засідала тарифікаційна комісія (15 липня 1949 р.), яка визначила загальний бібліотечний стаж — 2 роки і 1 місяць [44]. Цікаво, що ця ж комісія (у тому ж складі: Труш, М. Гуменюк, З. Вашекіна) у його справі засідала вдруге (1 вересня 1949 р.) і «продовжила» його загальний бібліотечний стаж, який вже тепер становив 3 роки і 10 місяців [45]. В особовій справі О. Павенцького зберігається його заява на звільнення «за власним бажанням» від 30 грудня 1949 р. [46], в якій він мотивує своє рішення поганим станом здоров'я. 16 січня 1950 р. О. Л. Павенцького звільнено [42].

* Забігаючи наперед, відзначимо, що після ув'язнення Я. Р. Дашкевичу на короткий термін вдалося влаштуватися в Інституті суспільних наук АН УРСР, однак вже 23 квітня 1959 р. у доповідній записці Ю. Кондуфора, завідувача відділу науки і культури ЦК КП України, про діяльність інтелігенції Львівської області зазначено: «Неудов-

Дашкевич, були зупинені й заборонені, однак картотеки, ведені самим вченим чи під його керівництвом у бібліографічному відділі бібліотеки, завдяки старанням тодішніх співробітників цього структурного підрозділу вдалося зберегти [50, с. 71-73].

Офіційною реакцією на рішення пленуму ЦК КПРС були заходи Президії АН УРСР, спрямовані на «підготовку висококваліфікованих наукових кадрів з місцевого населення, висунення їх на керівну роботу та повсякденну допомогу їм з боку всіх Відділів та установ Академії наук УРСР» (23 червня 1953 р.) [51, с. 47; 53-54]. Певні зміни в цьому напрямі стосувались і Львівської бібліотеки АН УРСР. В першу чергу було здійснено декілька кадрових нововведень:

«1. Схвалити висунення співробітників із місцевого населення — спеціалістів по бібліотечній роботі на такі керівні посади Львівської бібліотеки АН УРСР:

а) Зав. кабінетом Р. Я. Луцика — на посаду заступника директора по науковій частині бібліотеки;

б) Старшого бібліотекаря О. І. Кізлика — на посаду зав. відділом фондів та обслуговування читачів;

в) Старшого бібліотекаря А. О. Дуркота — на посаду вченого секретаря» [51, с. 53].

Президія АН УРСР скерувала до Ради Міністрів УРСР та Ради Міністрів СРСР клопотання про забезпечення Львівської бібліотеки обов'язковим примірником друкованої продукції СРСР, збільшення ліміту для придбання іноземної літератури. Президії Львівського філіалу, Бібліотечній комісії АН УРСР та фінансово-плановому відділу АН УРСР було доручено до 15 липня 1953 р. подати пропозиції щодо розмірів необхідних асигнувань на докомплектування фондів книгозбірні. Бібліотеці було надано приміщення колишньої жіночої школи, яка займала академічний будинок на вул. Лисенка, 14 і передано його під книжкові фонди.

летворительно обстоит дело с подбором, работой с кадрами. Директор ИОН АН УССР Крипьякевич взял на работу Нудьгу, Дашкевича и Мороза, возвратившихся с наказания и не представляющих научной ценности. Но не принимают под различным предлогом людей, рекомендованных партийными организациями» [25, с. 388].

Про абсурдність тодішнього вертикального керування свідчить історія про те, як Президія АН УРСР звернулася до Ради Міністрів УРСР з проханням «про виділення автомашини* для доставки літератури з книгосховищ до читальних залів, розташованих в різних районах м. Львова» [51, с. 54]. У 1956 р., під час ліквідації Львівського філіалу АН УРСР, ця вантажівка знову фігурує в центральних державних документах, її передавали на баланс бібліотеки «з тим, що до закінчення капітального ремонту приміщення Науково-природознавчого музею АН УРСР, тобто до 1 листопада 1956 р. ця машина залишається при Науково-природознавчому музеї АН УРСР з обов'язковим обслуговуванням вантажним автотранспортом Львівської бібліотеки АН УРСР до вищевказаного строку» [52, с. 180].

Натомість дирекцію книгозбірні (очільником якої до 1957 р. був сумнозвісний Герой Радянського Союзу А. З. Одуха, а з 7 червня 1957 р. — Є. М. Іванців**) було зобов'язано «посилити роботу по

* До речі, цією автомашиною бібліотека користується дотепер.

** **Іванців Євген Маркович** (нар. 14.05.1910 р., с. Малі Підліски Нестеровського (тепер Жовківського) р-ну Львівської обл. — помер 21.07.1972 р., м. Львів) — українець, філолог, освіта вища. Навчався (2 роки, від 1932 — до 1934) на філософському факультеті Львівського університету ім. Я. Казимира, після війни закінчив філологічний факультет Львівського університету ім. І. Франка (1945–1955). Володів латинською, німецькою, польською, словацькою, чеською, болгарською та російською мовами.

Трудову діяльність розпочав із посади експедитора у пекарні Р. Альтмана у с. Задвір'я Глинянського р-ну Львівської обл. (1936–1937). У 1939–1941 рр. був директором місцевої Задвір'янської середньої школи. Під час війни став членом підпільної української організації «Визволення Вітчизни», яка боролася з німецькими окупантами, водночас працював у букіністичній книгарні М. Миська (1941–1944). Ця книгарня слугувала явочною квартирою для підпільників. Деякий час Є. М. Іванціву вдалося приховати від радянської влади своє «націоналістичне» минуле. Від 1944 до 1949 р. працював на різних посадах у Сталінській райраді м. Львова. У 1945 р. його навіть нагороджено медаллю «За доблесний труд во время Отечественной войны 1941–1945» і від березня 1947 р. прийнято у члени ВКП(б). У 1955–1957 рр. — голова колгоспу ім. Калініна у с. Дідичів Новомилятинського р-ну Львівської обл. У червні 1957 р. став директором Львівської бібліотеки АН УРСР. На цій посаді пропрацював до 2 липня 1971 р. [21].

виданні друкованих науково-бібліографічних праць, включивши в плани редакційно-видавничої ради АН УРСР усі планові роботи Львівської бібліотеки АН УРСР. Дозволити бібліотеці випуск бібліографічних видань, присвячених ювілейним датам» [51, с. 54]. Як і попередні, видання другої половини 1950-х років мали рекомендаційний і пропагандистський характер. За цей період бібліотека опублікувала 20 видань, всі вони є довідково-інформаційною літературою, спрямованою на допомогу підготованому (див. Перелік № 1, 4-8, 10, 13-20) та непідготованому (див. Перелік № 2, 3, 9, 11, 12) читачеві. Найбільш плідним був 1956 р., коли львівська книгозбірня підготувала і випустила у світ 10 назв довідкової та науково-довідкової літератури. Найменш вдалим був 1957 р., коли бібліотека випродукувала лише два видання. У 1958 р. — п'ять назв; 1959 р. — три книги. Про якість наповнення цих друків матимемо уявлення, проаналізувавши тематику, структуру та персональний склад авторів усіх цих видань.

Книгознавчу тематику бібліотеки цього періоду представляє лише одне видання — **«Зведений покажчик періодичних видань капіталістичних країн, які одержують наукові бібліотеки міста Львова в 1959 р.»** (див. Перелік № 19). Це видання інформаційно-наукового характеру, розраховане на підготованого читача, який володіє іноземними мовами та вміє користуватися бібліографічними джерелами. Вперше до бібліографічної роботи було залучено науково-дослідні колективи трьох найкрупніших львівських книгозбірень, зокрема: *О. Д. Кізлика* — з ЛБ АН УРСР, *З. І. Дракулі* — з НБ ЛДУ, *Р. Д. Минович* і *Л. М. Попову* — з НБ ЛПІ, редактором покажчика був *Ф. П. Максименко*, — тодішній директор Наукової бібліотеки Львівського державного університету ім. І. Франка, відомий бібліограф та книгознавець. Укладачі опрацювали і подали у систематизованому порядку інформацію з 15 бібліотек Львова про наявність у їхніх фондах тогочасної зарубіжної періодики. Для сучасного дослідника цікавим, на нашу думку, є перелік дозволених цензурою періодичних видань капіталістичних країн, передплачуваних за рахунок валютного ліміту (наприклад, підрозділ «Бібліографія. Бібліотекознавство» включає 11 назв іноземних часописів, серед яких найбільше (п'ять) пренумерували зі Сполучених Штатів Америки, два — з Франції, по одному — з Ізраїлю,

Австрії, Швейцарії та Англії. Переважно це були місячники, квартальники або річники бібліографічних реєстрів нових видань, згрупованих за певним тематичним чи географічним принципом). До покажчика включено також фотокопії матеріалів, які продукував Всесоюзний інститут науково-технічної інформації (ВІНТІ), праці різноманітних інститутів і наукових товариств, які надходили через мережу міжнародного книгообміну.

Структура книги. Видання має два розділи:

1. *Алфавітний покажчик* — містить 462 назви іноземної періодики із зазначенням наявних річників у фондах книгозбірні, вказаної цифровим показником у круглих дужках. При кожній позиції наведено інформацію про країну-видавця цього часопису.

Рубрикація першої частини була б логічнішою, якби укладачі розширили її формулювання: «Алфавітний покажчик назв періодичних видань».

2. *Систематичний покажчик.* Аналогічно, — назва другого розділу була б доцільнішою із доповненням: «Систематичний покажчик назв періодичних видань». Рубрикація цієї структурної одиниці — триступенева, ділиться за схемою, викладеною у виданні «Новая иностранная книга в библиотеках Академии Наук СССР и Академиях наук союзных республик» (Москва, 1956, т. 10), кожен заголовок — це назва відповідної галузі знань. Всього у розділі *чотири підрозділи*: 1. «Загально-наукові видання»; 2. «Природничі науки. Математика»; 3. «Техніка»; 4. «Суспільні науки» (наприклад, підрозділ 2. «Природничі науки. Математика» складається із 7 *параграфів*: 1. «Природничі науки і математика в цілому»; 2. «Фізико-математичні науки»; 3. «Хімічні науки»; 4. «Геолого-географічні науки»; 5. «Біологічні науки»; 6. «Медицина»; 7. «Сільське господарство. Сільськогосподарське машинобудування», які, у свою чергу, поділяються на *пункти*: до параграфа 2. «Фізико-математичні науки» входять: а) «Математика», б) «Астрономія», в) «Геодезія. Картографія. Фотограметрія», г) «Механіка», д) «Фізика»). У межах пункту література розміщена за алфавітним принципом. Після назви журналу вказано порядкове число цього часопису, за яким він розміщений в алфавітному покажчику (наприклад, біля назви журналу Nature стоїть № 314; це означає, що повну інформацію про видання читач знайде під № 314 в «Алфавітному покажчику»).

Допоміжний апарат видання — доволі скромний, він складається із:

— короткої Передмови (с. 2-3), в якій міститься опис структури книги, вказано принцип систематизації матеріалу, зазначено механізм пошуку необхідної інформації, перераховано авторсько-редакторський колектив;

— переліку бібліотек м. Львова — учасниць «Зведеного покажчика періодичних видань», в якому укладачі в алфавітному порядку (хоча цей принцип порушено у випадку з позицією 7) із наскрізною нумерацією подали назви бібліотек, їх адреси, телефони та години праці;

— змісту (с. 72-74) із зазначенням рубрик та сторінок.

У виданні такого типу цілком не зайвим був би географічний покажчик.

«Зведений покажчик...» виготовлений на ротапринті одностороннім друком, відсутні анотація, читацька адреса, у вихідних даних не зазначено місце друку, дату здачі рукопису до друку, формат видання. Якість ротапринтних відбитків — дуже низька, папір — жовтий, неякісний. Наклад — 250 прим.

Серед друкованої продукції бібліотеки і надалі численно представлена **літературознавча тематика**, за 1956–1959 рр. вийшло 7 видань (див. Перелік № 2, 4, 9-12, 15): 5 бібліографічних покажчиків (див. Перелік № 2, 10-12, 15), 1 короткий бібліографічний покажчик (див. Перелік № 9) та 1 каталог (див. Перелік № 4) — всі вони присвячені літературній персоналії. Щодо кількісної характеристики видань цієї тематики за хронологією, то у 1956 р. вийшло 4 книги (див. Перелік № 2, 4, 9, 10), у 1957 — 2 назви (див. Перелік № 11, 12), у 1958 р. — 1 друкована одиниця (див. Перелік № 15), у 1959 р. не вийшло жодного видання.

Упродовж видавничої діяльності Львівська академічна бібліотека кількаразово готувала до друку бібліографічні видання, присвячені певній літературній персоналії з приводу різноманітних ювілеїв, поглиблюючи інформативність книг, вносячи зміни у структуру покажчиків. Наприклад, **«Ярослав Галан»** (див. Перелік № 10). Це вже друге довідкове видання бібліотеки, присвячене Ярославу Галану (перше опубліковане у 1952 р., приурочене другій річниці від трагічної загибелі письменника [50, с. 79-81]).

Порівнюючи ці два видання, зазначимо, що незначних змін зазнав укладацький склад: у першому випадку — це *М. П. Гуменюк*, *О. С. Коваленко* та *І. І. Шаповалов*, у другому замість *О. С. Коваленка* працювати над покажчиком було доручено *О. П. Кущеві*. Змінено і редактора, — замість *В. П. Беляєва* «редакція і вступна стаття» видання 1956 р. належить *П. Козланюку**. Якщо перший покажчик містив анотований перелік основних творів *Я. Галана* (всього 77 позицій) і був спрямований на їх популяризацію, слугуючи інформаційним джерелом для лекторів, пропагандистів і бібліотечних працівників, то другий — це перша спроба укладання повної бібліографії художніх творів і публіцистики письменника та літератури про його життєвий і творчий шлях (загалом 657 позицій). Він розрахований на досвідчених читачів — літературознавців, критиків, викладачів, студентів. Мета цього покажчика — не популяризація, а саме надання допомоги у *вивченні* творчої спадщини письменника.

Структура покажчика. Попереднє видання, присвячене *Я. Галану*, складалося із передмови, чотирьох розділів і трьох допоміжних покажчиків. Покажчик, укладений у другій половині 50-х років, має розлогішу структуру і численнішу рубрикацію, він складається із короткого слова від укладачів, вступної статті «*Ярослав Галан*» авторства *Петра Козланюка* та з семи розділів. Розділ «*Дати життя і творчості Я. О. Галана*» у текстовій частині

* Пишучи замовні «хвалебні» тексти про радянських письменників, свої правдиві роздуми *Петро Козланюк* висловив у щоденникових записках за 1955–1959 рр.: «За моєї пам'яті в Галичині (Східній) жило і працювало коло 120 письменників — у тому числі не менше 100 українських. Тепер же, 10 років після війни, тут з натяжкою є їх не більше 30-ти, майже половина їх сформована ще до визволення. Хто скаже, чому так? ...»

20-річчя визволення Західної України. Власті однак вирішили не відзначати цієї дати, хоч відзначають іноді чепуху. Чому не відзначають? А хто їх знає! Мабуть, вельми незручно. Один із моїх старих знайомих — членів КПЗУ — сказав мені кілька днів тому:

— Не знати, хто кого визволив: ми їх чи вони нас? Мабуть, визволили ми їх, східних єдинокровних братів. Вони ж бо забрали і кращі посади, і квартири, і всі командні місця. І це правда. 17 вересня 1959 р.» [24, с. 417-421].

практично скопійований із попереднього видання. Розділ *«Основні твори Ярослава Галана»* у покажчику за 1952 р. містив такі підрозділи: проза, публіцистика та переклади, здійснені Я. Галаном, а у покажчику 1956 р. аналогічний текстовий блок *«Видання та публікації творів Ярослава Галана»* має значно складнішу і розлогішу структуру, вона ділиться на 10 підрозділів, однак принцип поділу далекий від досконалості. Згрупувавши позиції за принципом: 1) вибрані твори, 2) окремі збірники творів, 3) драматургія, 4) проза, 5) публіцистика, 6) малі фейлетони, 7) літературно-критичні статті, 8) театральна критика, 9) статті і кореспонденції, 10) переклади Я. Галана, незрозуміло, чому укладачі виокремили підрозділи 6 і 9, не об'єднавши їх із підрозділом 5? Доцільніше було б підрозділи 7 і 8 об'єднати в один і назвати, наприклад, «критичні матеріали». Вперше у бібліографічній практиці бібліотеки укладачі присвятили окремий розділ рецензіям на тематично визначену групу матеріалів, а саме — на постановки п'єс Ярослава Галана.

Допоміжний апарат книги складається із короткого вступу від укладачів (с. 3) та трьох покажчиків: *«Алфавітний покажчик художніх творів і статей Ярослава Галана»*; *«Іменний покажчик»*; *«Список періодичних видань, використаних у покажчику»*. Наклад видання 500 прим.

Ще один ювілейний бібліографічний покажчик **«Петро Козланок»** (див. Перелік № 12), виданий у 1954 р. до 50-річчя від дня народження письменника, був перероблений, доповнений і повторно опублікований у 1957 р. Уклав обидва видання *М. П. Гуменюк*. Змінено редактора (перший покажчик редагував директор бібліотеки *А. З. Одуха*, перевидання — відомий письменник *Ю. С. Мельничук*). Відрізняються між собою ці книги в першу чергу наявністю (в першій) портрета письменника (мабуть, тому, що це був ювілей), а також професійнішим поданням інформації у перевиданні (позиції у покажчику пронумеровано наскрізно, що значно дисциплінує пошук інформації, робить структуру покажчика стрункішою і логічнішою, вмотивовує наявність допоміжних покажчиків із відсилками на конкретний номер позиції, а не на сторінку, як у попередньому варіанті). Рубрикація перевиданого покажчика триступенева (попереднього — двоступенева). Книга складається з чотирьох основних розділів. Допоміжний апарат видання 1957 р. містить коротке вступне слово від укладачів та три покажчики

(попередній мав лише два): *Алфавітний покажчик творів і статей П. Козланюка*; *Список періодичних видань, використаних у покажчику*; *Алфавітний покажчик авторів*. Наклад покажчика — 500 прим.

У 1957 р. було повторно підготовано до друку видання «**Олександр Гаврилюк**» (див. Перелік № 11), вперше покажчик вийшов у Львові 1953 р. за редакцією *Михайла Яцківа* із вступною статтею *Петра Козланюка*; у підзаголовку мав визначення «рекомендаційний покажчик літератури», його було приурочено до 30-річчя письменника (1911–1941). На відміну від попереднього, метою якого була популяризація і допомога широким колам читачів в ознайомленні з творчістю письменника, бібліографічний покажчик 1957 р., укладачем якого був *О. П. Куц*, відповідальним редактором — *С. М. Трофимук*, — це «спроба дати повну бібліографію видань і публікацій творів ... письменника та літератури про його життя ...» [6]. Покажчик випущено в Києві. Обидва видання мають на шмуцтитулах портрети О. Гаврилюка, покажчик 1957 р. містить портрет письменника значно кращої якості. І львівське, і київське видання мають короткі вступи від укладачів і передмови, які написали у першому випадку *П. Козланюк*, у другому — *С. Трофимук*. Якщо порівнювати представлену читачеві літературу, то львівський покажчик складався з трьох коротких розділів, описи в яких не пронумеровані. Відсутні допоміжні покажчики. У київському покажчику 1957 р. містяться розділи «*Основні дати життя, революційної та літературної діяльності*», «*Видання та публікації творів Олександра Гаврилюка*» та «*Література про О. Гаврилюка та його твори*». Всередині розділів бібліографічні описи пронумеровано наскрізно, подано у хронологічному порядку, всередині року алфавітного принципу розміщення матеріалу не дотримано. Друге видання має три допоміжних покажчики, перші два («*Алфавітний покажчик художніх творів і статей О. Я. Гаврилюка*» та «*Іменний покажчик*»), як і належить, відсилково прив'язаний до основного тексту, а третій («*Список періодичних видань, використаних у покажчику*») представлений лише алфавітним переліком назв газет і журналів, без відсилки на позицію. Наклад видання досить великий — 500 прим.

Подібну структуру до бібліографічного видання «**Олександр Гаврилюк**» 1953 р. має короткий бібліографічний покажчик «**Юрій**

Федькович», який вийшов друком 1956 р. у Києві (див. Перелік № 9) накладом 500 прим. Укладач — *М. П. Гуменюк*, відповідальний редактор — *О. І. Дей*. Мета покажчика — рекомендаційна, він був розрахований на викладачів української літератури вищих і середніх навчальних закладів, аспірантів і студентів. Видання складається з двох типових розділів: «*Видання творів...*» та «*Література про ...*». Матеріал першого розділу розміщено у хронологічному порядку, другого — за алфавітом; описи всередині розділів не пронумеровані. У збірниках розписано зміст. Покажчик містить розділ «*Основні дати життя і творчості Юрія Федьковича (1834–1888)*». Жодних допоміжних покажчиків видання не має.

У 1958 р. бібліотека підготувала і випустила у світ бібліографічний покажчик «**Осип Маковей**» (див. Перелік № 15) накладом 500 прим. На фоні описаних вище довідкових видань, попри суворий контроль цензури та обов'язкову політичну заангажованість, цей покажчик вирізняється у першу чергу обсягом (кількість позицій — 1015) та способом подачі матеріалу. Укладач покажчика — *О. П. Куц*, редактор — *Є. М. Іванців*. У короткому вступі укладач визначив мету видання: «... створити по можливості повну бібліографію видань і публікацій творів Осипа Маковея та літератури про його життя і творчість...» [1]. Читацька адреса — чітко окреслена, до неї зараховано критиків, літературознавців та бібліотечних працівників, тобто підготованого споживача інформації. Вперше під час підготовки видання укладачеві довелося працювати над проблемою встановлення авторства окремих художніх творів. Для цього *О. П. Куц* вивчив доступні архівні документи і під бібліографічним описом твору *О. Маковея* як анотацію помістив інформацію про наявні рукописні та друковані архівні матеріали, вказуючи місце зберігання цих документів. Отже, у бібліотечній практиці вперше було поєднано бібліографічну роботу щодо розшуку, опису джерела з науково-дослідним опрацюванням архівних документів, зроблено спробу аргументації окремих, ще не висвітлених у літературі творчих здобутків письменника. Укладачеві довелося працювати в різних архівних установах Львова, Чернівців та Києва. До покажчика включені й матеріали, які зберігаються у відділі рукописів та кабінеті мистецтва ЛБ АН УРСР (тепер Інститут досліджень бібліотечних мистецьких

ресурсів Львівської національної наукової бібліотеки України імені В. Стефаника).

Структура покажчика. Видання складається з п'яти основних розділів:

- *Видання та публікації творів Осипа Степановича Маковея;*
- *Переклади О. Маковея;*
- *Видавнича та редакційна діяльність О. Маковея;*
- *Література про життя і творчість О. С. Маковея;*
- *Хронікальні матеріали.*

Рубрикація покажчика одноступенева. Всередині розділів матеріали розміщено у хронологічній послідовності, всередині року — за алфавітом. Вперше виокремлено інформацію про редакційну та видавничу роботу персоналії (цінними для дослідника є описи наявних рецензій на праці, укладені й підготовані О. Маковеєм до друку), хронікальні матеріали (подані прижиттєві невеликі замітки і повідомлення з преси про діяльність письменника, важливі для дослідників його творчості). Позиції покажчика частково анотовані. Такої методики у подачі матеріалу, започаткованої О. Кушем, пізніше дотримувалися й інші укладачі Львівської академічної бібліотеки (наприклад, В. В. Машотас у покажчику «Мирослав Ірчан», 1961 р.).

Очевидними недоліками цього довідкового видання є відсутність поділу: 1) за жанрами публікацій у першому розділі (тим більше, що у покажчику розмежовано два допоміжні переліки поетичних та прозових творів О. Маковея) та 2) за мовним принципом перекладів О. Маковея у другому розділі.

Допоміжний апарат видання представлений ґрунтовними передмовою «*Бібліографія «Осип Маковей»*»; короткими відомостями «*Основні дати життя та літературної діяльності О. С. Маковея*» та п'ятьма допоміжними покажчиками:

- *Алфавітний покажчик поетичних творів О. Маковея;*
- *Алфавітний покажчик прозаїчних художніх, публіцистичних і наукових творів і статей О. Маковея;*
- *Покажчик псевдонімів, криптонімів, криптонімних знаків та анонімних статей О. Маковея;*
- *Іменний покажчик;*
- *Список періодичних видань, використаних у покажчику (із вказаними містами, де друкувалася представлена у переліку періодика).*

Такий розлогий допоміжний апарат свідчить про глибокий науковий рівень проведеного дослідження. Видання дає підготованому читачеві вичерпну (як на той час) інформацію, що стосується різносторонньої діяльності письменника, редактора, видавця, науковця.

Бібліографічний покажчик «Осип Маковей» мав схвальну критику: у тогочасній пресі надруковано чотири відгуки-рецензії регіонального рівня [2; 11; 30; 40]; видання О. Куша було помічене і в столичній (і київській, і московській) друкованій продукції [15; 28].

Отримавши «дозвіл» готувати до друку бібліографічні покажчики, приурочені ювілеям визначних осіб, іншим урочистостям, Львівська академічна бібліотека у 1956 р. до 100-річчя від дня народження письменника опублікувала довідкове видання «**Іван Франко**» (див. Перелік № 4) із портретом ювіляра на шмуцтитулі та дев'ятьма повносторінковими ілюстраціями із зображеннями титульних аркушів видань І. Франка. Наклад книги — 500 прим. До цієї дати у Києві готувався до друку бібліографічний покажчик, тому в ЛБ АН УРСР вирішили укласти не покажчик, а каталог літератури, до якого були включені всі видання (у тому числі й прижиттєві) творів І. Франка та найважливіші літературно-критичні матеріали [28, с. 50-51].

Окрім академічної бібліотеки, ювілей І. Франка було відзначено і в *alma mater* письменника, — Львівському університеті, який тоді вже носив його ім'я. Наукова бібліотека університету того ж 1956 р. опублікувала короткий посібник для студентів «Іван Якович Франко. 1856–1916» [19]. Однак, порівнюючи обидва видання, варто відзначити, що університетський посібник мав, по-перше, цілком іншу мету: допомогти в ознайомленні з основними виданнями творів І. Франка та з найголовнішою літературою про нього; по-друге, покажчик охоплював книги і деякі журнальні статті, які вийшли у світ переважно за останні роки, і, по-третє, він мав чітко визначену читацьку адресу, — студентську аудиторію, — що зумовило характер і методику подачі матеріалу.

Натомість колектив укладачів каталогу літератури «Іван Франко» (дехто з його членів вже мав великий досвід у створенні подібних видань), а саме: *М. П. Гуменюк, В. К. Гумецький, С. А. Даревич, Є. Є. Кравченко, О. П. Куц* за участю *І. О. Пашикевича* (редактор — канд. філол. наук. *О. І. Дей*) — ставили собі за мету розкрити

«скарби франкознавчої літератури, яка зберігається у фондах бібліотеки, перед вченими і студентами, сприяти подальшому розгортанню франкознавчих досліджень» [16]. На жаль, у каталозі (у вступному слові від укладачів та у вступній статті О. І. Дея, зважаючи на включення до першого розділу куценької рубрики «*Рукописи. Автографи Івана Франка*») з ідеологічних причин зовсім не згадано Марію Деркач, яка, працюючи у бібліотеці з 1940 р., склала рукописний каталог автографів поезій І. Франка (зберігається у відділі рукописів ЛННБ України ім. В. Стефаника). Як вважає відомий літературознавець і бібліограф М. Вальо, цей каталог і сьогодні є одним із найбільш компетентних джерел інформації про автографи письменника. Саме Марія Деркач у надскладних умовах моральної і матеріальної скрути опрацювала архів Франка (спочатку у Львові, а потім у Києві), здійснила першопублікації невідомих творів Франка, взяла участь у підготовці до друку запланованого тоді 25-томника його творів (у 1940 р. підготувала 12-й і 13-й томи, а після війни — готувала до друку, вичитувала і редагувала тексти майже до всіх 20-ти томів, а в першому томі «Літературної спадщини І. Франка» вона — ще й автор приміток до Франкових текстів) [3].

Структура видання. Всю представлену в каталозі літературу укладачі звірили de visu і згрупували у шість розділів:

- *Твори та переклади І. Франка;*
- *Переклади творів І. Франка;*
- *Видавнича та редакційна діяльність І. Франка;*
- *Література про життя і творчість І. Франка;*
- *Бібліографія.*

У вигляді таблиці читачеві запропоновано останній, шостий розділ:

— *Основні періодичні видання та збірники, в яких друкувались твори І. Франка.*

Рубрикація видання — двоступенева. У більшості випадків матеріал у каталозі розташовано за алфавітом. Виняток становлять збірки, вибрані твори та повторні видання творів, які розміщено у хронологічному порядку. Перший розділ «*Твори та переклади І. Франка*» побудовано за жанровим принципом, він складається з восьми підрозділів, спочатку виокремлено «*Збірки та вибрані твори*», далі — «*Проза*»; «*Поетія*»; «*Драматичні твори*»; «*Публіцистичні*,

літературно-критичні та наукові праці»; «Листування»; «Рукописи. Автографи Івана Франка»; «Переклади».

Дещо дивний вигляд має підрозділ «*Рукописи. Автографи Івана Франка*», який містить всього (sic!) сім позицій, з яких п'ять — це листи Івана Яковича, один документ — автограф його поезії та одна позиція — це матеріали, представлені Франком для подання у Львівський університет на посаду викладача «історії літератури руської»... Тенденційно і фрагментарно представлено підрозділ «*Листування*», який містить сім опублікованих листів Франка до осіб, «дозволенних» радянською цензурою (до М. Драгоманова і vice versa — чотири позиції, до Климентини Попович, Володимира Левицького, до Рошкевичів).

Другий розділ «*Переклади творів І. Франка*» ділиться на дев'ять підрозділів за мовним принципом. В середині підрубрики позиції розміщені за алфавітом.

У третьому розділі «*Видавнича та редакційна діяльність І. Франка*» представлена друкована продукція, у виданні або редагуванні якої брав участь І. Франко. Тут відображені також передмови, вступні статті та коментарі, які написав Франко до різних видань. Принцип розміщення інформації такий: спочатку — видання окремих книг, далі — вступні статті, передмови в алфавітному порядку авторів книг або назв видань. Журнали і газети, у виданні яких брав участь І. Франко, представлені в останньому, шостому розділі «*Основні періодичні видання та збірники, в яких друкувались твори І. Франка*», який поділено на дві частини: прижиттєві та посмертні Франкові друки, які в представленій періодиці публікувалися вперше.

Література четвертого і п'ятого розділів розташована в алфавітному порядку.

Для зручності користування «Каталогом» майже при кожному виданні подано шифри, під якими ці видання зберігаються у фондах бібліотеки.

Попри вагомий внесок у розвиток франкознавства, каталог літератури, який запропонували укладачі Львівської академічної бібліотеки, набув би значно більшої наукової ваги, якщо б читачеві було представлено належний допоміжний апарат. Виданню бракує іменного покажчика, не був би тут зайвим і покажчик назв творів І. Франка.

На каталог літератури «Іван Франко» у місцевій періодиці з'явилася рецензія співробітника бібліотеки А. Дуркота [18].

Перше *російськомовне* бібліотечне видання «**Владимир Беляев**» (1956), як і всі покажчики літературної персоналії, надруковані у післявоєнний період [50, с. 78-84], мало рекомендаційно-пропагандистський характер. Тираж, як і всі попередні, — 500 прим. Його укладач *О. П. Куш* ставив собі за мету «способствовать популяризации творчества русского советского писателя, лауреата Сталинской премии» (див. Предисловие, с. 5) серед читачів Західної України, адже «В. Беляев написал много острых политических памфлетов, в которых разоблачает наемников мирового империализма — украинских буржуазных националистов и возглавляемую Ватиканом католическую церковь» (див. Предисловие, с. 5). Покажчик оздоблений чорно-білим портретом письменника на шмуцтитулі і містить допоміжний апарат, який складається з: 1) передмови, 2) невеликих розділів із основними датами життя і творчості Беляєва, 3) алфавітного покажчика рецензентів і 4) списку назв періодичних видань, використаних у покажчику (ділиться на назви російсько- і українськомовних радянських журналів та газет, на назви радянських газет іноземними мовами та на назви закордонних періодичних видань), недолік списку — відсутність відсилок на номери позицій у покажчику. Рубрикація видання — двоступенева.

Структура покажчика. Видання складається із трьох основних розділів:

- *Издания и публикации произведений В. П. Беляева;*
- *Издания и публикации произведений В. П. Беляева за границей;*
- *Литература о В. П. Беляеве.*

Перший розділ містить бібліографію видань і окремих публікацій письменника, здійснених в СРСР, і ділиться на сім підрозділів за жанрово-тематичним принципом, наприклад: *Трилогія «Старая крепость»*. Підрозділ містить 13 позицій, присвячених цьому твору або його фрагментам, із поданням (за наявності) описів рецензій на трилогію.

У межах підрозділу література розміщена за хронологічним принципом (хоча про це ніде не зазначено): *Повести; Рассказы, очерки и памфлеты; Инсценизация трилогии «Старая крепость»;*

Статті о літературе и искусстве; Статті на различные темы; Переводы. У позиціях з абстрактними назвами у квадратних дужках та у збірниках розкрито зміст публікацій. Виданню бракує короткого розділу «Від укладачів», де були б зазначені нюанси укладання та методика подання літератури у покажчику. На нашу думку, відсутність такого розділу видається дивною, адже О. П. Куц — досвідчений бібліограф, і цей покажчик — далеко не перше видання, яке він готував до друку. Допустили такий недогляд бібліотечні вчена і редакційно-видавнича ради ...

Укладач включив у видання бібліографічні описи іноземними мовами (польською, англійською, французькою, угорською, чеською, болгарською, словацькою, німецькою, естонською, литовською та ін.), однак за мовною ознакою позиції не виокремлені.

У другому розділі зібрані основні твори Беляєва, які вийшли друком за кордоном. Останній структурний блок складається із публікацій, у яких висвітлено життєвий та творчий шлях письменника. Цей розділ вперше у бібліотечній видавничій практиці містив фрагменти біобібліографії (4 позиції, 542-545), формуючи підрозділ «*Биографическая литература*». Загалом у покажчику охоплено 545 позицій, укладач у передмові застерігає, що до видання не включено твори, опубліковані під час Другої світової війни, оскільки вони друкувалися переважно у періодичних джерелах у тилу СРСР і цих газет та журналів у фондах львівських книгозбірень нема.

Окрім персональних покажчиків, присвячених літераторам і письменникам, бібліотека публікувала ювілейну персоналію, яка подає біографічні відомості та розкриває творчий доробок науковців, зокрема — короткий бібліографічний покажчик «**І. С. Свенціцький**» (див. Перелік № 3), приурочений 80-й річниці від дня народження відомого мистецтвознавця. Покажчик вийшов друком 1956 р. накладом 400 прим., мав допоміжно-інформаційний характер. Його укладачі *О. Д. Кізілік* та *Р. Я. Луцик* прагнули допомогти викладачам вузів та іншим науковцям, які займаються роботою питань літератури, мистецтва, книгознавства, представивши перелік основних наукових та науково-популярних праць Іларіона Семеновича Свенціцького. Видання оздоблене чорно-білим портретом ювіляра на шмуцтитулі й супроводжується коротким

вступним словом «Від укладачів» і такою ж короткою довідкою «Основні дати життя і наукової діяльності І. С. Свенціцького».

Показчик складається з двох розділів:

— *Бібліографія наукових та науково-популярних праць І. Свенціцького;*

— *Статті про життя і творчість І. С. Свенціцького.*

Матеріал у показчику розміщений у хронологічній послідовності, в межах року — за алфавітом. Позиції у показчику пронумеровані. Допоміжні показчики відсутні. За структурою видання нагадує бібліографічний список.

1958 р. вийшов друком ще один короткий бібліографічний показчик «**Іван Петрович Крип'якевич**» (див. Перелік № 13) накладом 500 прим., укладач видання — *О. Д. Кізлик*. Структура показчика і принцип розміщення матеріалу — аналогічні до попереднього видання (за винятком наявності розділу «Список періодичних видань, використаних в показчику»). На шмуцтитуллі міститься чорно-біле фото вченого.

Того ж року у львівській газеті «Вільна Україна» про показчик з'явився відгук співробітника бібліотеки О. П. Куша [36].

Перебуваючи у підпорядкуванні Академії наук, Львівська академічна бібліотека, крім видання персональних показчиків, підготованих до ювілеїв, забезпечувала інформативно-довідковою літературою наукові установи, які належали до Західного наукового центру.

Видання з історичної тематики

Збір бібліографічної інформації про Львів у Львівській академічній бібліотеці розпочався ще у 1946 р. У відділі бібліографії її тодішній керівник, вже згадуваний у цій публікації, Я. Р. Дашкевич започаткував укладання картотеки з історії Львова. Її безпосереднім наповненням керував працівник цього ж відділу Ю. Заяць. Було зібрано 2 607 описів [50, с. 71]. Укладена на принципах старої довоєнної школи, бібліографія Львова містила об'єктивну, всесторонню та вичерпну інформацію. Звичайно, що, згідно з принципами соціалістичного реалізму, більша частина описаних у картотеці видань вважалась ворожою і тенденційною, а частина авторів «ворогами народу». Тому про публікацію показчика не могло бути й мови, самі укладачі у скорому часі відчули тиск і переслідування, а результат їхньої праці лише завдяки тодішнім співробітникам відділу вдалося зберегти у вигляді картотеки.

У 1956 р. вийшов друком бібліографічний покажчик літератури «**700 років міста Львова**» (див. Перелік № 6) накладом 500 прим.; у надзаголовкових даних, окрім назви бібліотеки, фігурує відділ бібліографії. Укладачами покажчика були *Є. М. Лазеба* та *Т. О. Воробйова*. Видання вийшло із вступною статтею канд. іст. наук *М. К. Івасюти* «700-річчя старовинного українського міста Львова», яка має чітко виражене ідеологічне забарвлення. Як зазначено в передмові, покажчик розрахований на підготованого читача — викладачів історії, студентів і бібліотечних працівників. До покажчика включено праці не лише тогочасних радянських, але й «деяких дореволюційних авторів» [48] трьома мовами, — українською, російською та польською.

Структура покажчика. Покажчик складається із шести розділів. Першими виокремлено обов'язкові для радянських видань переліки:

I. Класики марксизму-ленінізму про Галичину;

II. Радянські довідники і путівники по Львову;

Далі розміщено матеріал за історичними періодами:

III. Історичне минуле м. Львова;

1. Загальна література.

2. Львів у складі Галицько-Волинського князівства...

3. Львів під владою феодальної Польщі...

4. Львів під владою Австро-Угорської монархії...

а) Боротьба трудящих Львова за соціальне і національне визволення.

5. Львів під владою буржуазно-поміщицької Польщі...

а) Боротьба трудящих Львова за соціальне і національне визволення.

6. Стан культури в дорадянським Львові.

а) Література.

б) Мистецтво.

IV. Львів радянський;

1. Загальна література.

2. Визволення Радянською Армією Львова з-під гніту панської Польщі.

а) Воз'єднання Західної України з Радянською Україною...

3. Тимчасова окупація Львова німецько-фашистськими загарбниками...

4. Визволення м. Львова Радянською Армією...
5. Трудящі Львова в боротьбі за відбудову і розвиток народного господарства і культури...
6. Львів у п'ятій п'ятирічці...
7. Культура радянського Львова
 - а) Освіта. Наука.
 - б) Література.
 - в) Мистецтво.
 - Театр.
 - Архітектура. Скульптура. Живопис.
 - Музика.
 - г) Музеї. Бібліотеки.

V. *Львів у художній літературі;*

VI. *Бібліографія.*

Позиції пронумеровані наскрізно, принцип розміщення — алфавітний. Допоміжний апарат видання представлений двома текстовими блоками: короткою передмовою від укладачів та алфавітним покажчиком. У передмові укладачі зі зрозумілих причин не зазначили про тяглість дослідження львівіани у Львівській академічній бібліотеці, а саме — про наявну у відділі картотеку, хоч до покажчика, мабуть, були включені позиції із згадуваної картотеки. Наприклад, у першому підрозділі «*Загальна література*» третього розділу «*Історичне минуле м. Львова*» з 49 позицій 35 вийшли друком до 1946 р., тобто перманентно могли бути включені до картотеки Ю. Заяця.

Рубрикація у покажчику — двоступенева, за винятком четвертого розділу, який має трирівневі заголовки.

Як і всі видання цього періоду, покажчик, приурочений 700-літтю Львова, вийшов у світ у м'якій обкладинці. На першій сторінці обкладинки — фото пам'ятника Леніну на тлі Оперного театру у Львові.

Цього ж, 1956 р., видання отримало декілька позитивних відгуків та рецензій у місцевій (3 публікації) та республіканській (1 публікація) пресі, авторами яких були як співробітники бібліотеки [31; 34; 56], так і небібліотечні спеціалісти [23].

Наступним виданням історичної тематики був *російськомовний* збірник документів та матеріалів «**Антифашистський конгресс работников культуры во Львове в 1936 г.**», який підготували співробітники відділу рукописів. Вперше у видавничій практиці

бібліотеки з'явилося видання такого жанру. У підготовці до друку цього збірника, а саме у написанні його біографічних приміток, також вперше були залучені міжнародні контакти з Польською Народною Республікою (з *Інститутом історії Польської академії наук*; колишньою працівницею Оссолінеуму, а згодом Львівської філії бібліотеки АН УРСР, яка під час війни виїхала у ПНР, *Яніною Келлес-Крауз*) та розпочато співпрацю союзного рівня (з *I. С. Міллером*, ст. наук. співробітником Інституту слов'янознавства АН СРСР, який надавав консультації під час роботи над виданням). Збірник вийшов 1956 р. (див. Перелік № 1) під редакцією *П. Козланюка*, укладач — співробітник відділу рукописів ЛБ АН УРСР *Т. Козачук*. Наклад — 500 прим., здійснений у друкарні видавництва АН УРСР у Львові, вул. Стефаника, 11.

До збірника увійшли документи і матеріали конгресу, які зберігаються у відділі рукописів Львівської академічної бібліотеки. Всі матеріали подано мовами оригіналу, після польськомовного тексту містяться переклади російською, які здійснила *Т. Козачук*. Лише нарис *Я. Галана* «Напередодні», опублікований українською мовою в альманасі «Під зорями Кремля» (Львів, 1949), переклав російською *В. Беляєв*, змінивши назву на «Предгрозьє» (передрук із газети «Львовская правда», 1950, 28 март.). Усі тексти представлених архівних джерел укладач опрацювала із внесенням необхідних виправлень — розкриттям скорочень та їх зазначенням у посторінкових примітках.

Структура збірника. Видання складається з двох основних розділів і додатку. Рубрикація — двоступенева.

— «*Подготовка и проведение антифашистского конгресса работников культуры*», який у свою чергу ділиться на два підрозділи:

1. «*Рукописные материалы*» (сюди ввійшли і матеріали на правах рукописів);

2. «*Материалы прогрессивной печати...*».

— «*Приветствия антифашистскому конгрессу работников культуры*».

— «*Приложение. Воспоминания участников конгресса*».

Документи першого розділу розміщені, як зазначив укладач, у логічній послідовності (від більш значущого — до менш важливого). Для зручності користування їх поділено на рукописні та друковані джерела.

Привітання, які містяться у другому розділі, посортовані в алфавітному порядку назв організацій, груп, осіб, які їх надіслали.

Додаток складається зі статей, нарисів і спогадів учасників конгресу, представників української і польської культур: В. Василевської, Я. Галана, П. Козланюка, М. Нашковського, С. Тудора.

Збірник документів і матеріалів розрахований на підготованого читача, який уміє користуватися рукописними джерелами та складнішими схемами приміткування. Видання містить доволі фахово укладений допоміжний апарат, який складається з передмови, автором якої є сама укладач, де зазначено предмет, мету дослідження, описано методику подачі матеріалів, та прикінцевими примітками, представленими у вигляді коротких біограм усіх згаданих у збірнику осіб, причетних до конгресу, а також у вигляді короткої інформації про органи друку та різноманітні організації. Примітки пронумеровані наскрізно, згідно з порядковим номером прив'язки до тексту. Мабуть, укладачеві логічніше було б їх розмістити в алфавітному порядку.

Упродовж трьох років після виходу збірника у світ (1956–1958) у періодичних виданнях з'явилось декілька відгуків. З п'яти віднайдених рецензій три опубліковані у львівській пресі, дві — у київській. Авторами відгуків були працівники бібліотеки (О. Куш [35], З. Ващекіна [4], М. Гуменюк [9], а також Я. Дашкевич [14], колишній співробітник відділу бібліографії, який у 1956 р. повернувся до Львова після радянських концтаборів) і небібліотечні спеціалісти (М. Дмитрієв [17], В. Лесин і О. Романець [37]).

Публікації Я. Дашкевича варто присвятити більше уваги, адже вона цілковито відрізняється від хвалебних, замовних рецензій та відгуків решти авторів як бібліотечного, так і позабібліотечного рівня. Взагалі поява цього друку у київській періодиці викликає щире здивування, — яким чином республіканське цензурне сито пропустило текст нещодавнього політв'язня, незважаючи на його високу професійність та інтелект? Ярослав Романович у властивій йому лаконічній формі проаналізував збірник і висловив низку суттєвих зауважень до видання, які стосувалися і вибору матеріалу, і недостатньо продуманої структури книги, і нефахового перекладу іноземних текстів і т. д. Рецензія Дашкевича — це своєрідний «лікнеп» з археографії для початкуючого укладача під час підготовки автентичних писемних джерел до друку.

І останім (третім) бібліотечним виданням історичної тематики у 1956–1959 рр. є бібліографічний покажчик «**Матеріали до бібліографії історії Комуністичної партії Західної України**» (див. Перелік № 14), опублікований у 1958 р. накладом 500 прим. у друкарні Львівського поліграфічного технікуму (м. Львів, вул. Радянська, 12 (тепер вул. Личаківська). На відміну від усіх попередніх друків цього періоду, які мали звичайні м'які обкладинки, цей покажчик вийшов у твердій палітурці (колінкор, золоте тиснення), що, очевидно, було продиктоване тематикою видання. Серед укладачів покажчика були номенклатурні працівники бібліотеки, представники ідеологічного фронту *В. Л. Вулах*, *М. С. Жарінов*, *В. В. Машиотас*, *О. П. Куц* (єдиний з названих осіб, який мав досвід укладання науково-довідкових видань, володів іноземними мовами), які забезпечували наглядацько-цензурну ділянку роботи, а також співробітники *О. Д. Кізлик* та *Р. Я. Луцик*, які, як правило, у добровільно-примусовій формі залучалися до укладання різноманітних пропагандистських видань, саме вони, мабуть, і займалися пошуково-дослідницькою діяльністю. Редактор видання — канд. іст. наук *Б. К. Дудикевич**, відповідальний редактор *П. В. Земляний*, техредактор — *А. С. Донський* (обидва від друкарні Львівського поліграфічного технікуму).

Як і при укладанні збірника матеріалів про антифашистський конгрес працівників культури у Львові у 1936 р., під час пошуків бібліографічних джерел до історії КПЗУ її дослідникам довелось звертатися до закордонних наукових інституцій Австрії та Франції

* **Дудикевич Богдан Корнилович** (12.04.1907, с. Кропивник, нині Калуського р-ну, Івано-Франківської обл. — 5.01.1972, Львів) — історик, громадський діяч, журналіст, канд. іст. наук. Навчався у Львівському університеті (1925–1948), брав активну участь у роботі революційних студентських організацій. 1923–1938 рр. — секретар Львівського окружного комсомолу, працював у відділі пропаганди ЦК КПЗУ, редагував партійний журнал «Сяйво» і газету «Молот». За політичну активність притягався до суду. Служив у радянській армії (1941–1942), вчителював (1942–1944). У повоєнний час — заступник голови Львівської міськради, директор Львівського історичного музею, філії Центрального музею В. Леніна у Львові. Автор прорадянських праць з історії Львова і західноукраїнських земель, публікацій про членів КПЗУ [7].

за інформацією про наявність у них повного комплексу основного друкованого органу КПЗУ «Наша правда» (Відень, 1921–1923). Як виявилось, всі числа часопису збереглися лише у Києві у Державній публічній бібліотеці АН УРСР (тепер Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського), трапляються поодинокі лакуни у комплекті газети, яка зберігається у фондах тогочасної Львівської академічної бібліотеки, а в австрійських бібліотеках вдалося відшукати лише поодинокі номери, аналогічно й у Франції [5].

Структура покажчика. Бібліографічний довідник складається із вступного слова «Від складачів» (у якому обґрунтовано причину вибору теми, сформульовано мету видання, подано принцип розміщення матеріалів у покажчику) та з десяти тематичних розділів. Після вступної частини на окремій сторінці поміщено цитати Леніна і тези Відділу пропаганди та агітації ЦК КПРС про 40-річчя Жовтневої революції, що було типовим для пропагандистського видання. Перший розділ «Загальні питання» також, за прийнятою вже «традицією», розпочинається бібліографічними описами творів Леніна, матеріалів ЦК КПРС, ЦК КП України, Комінтерну, а також праць комуністичних очільників. Решта бібліографічних описів розміщені за алфавітом назв і прізвищ. За таким же принципом розташовані описи в другому, четвертому, дев'ятому і частково десятому розділах. Третій, п'ятий, шостий, сьомий, восьмий і частина десятого розділів побудовані у хронологічному порядку (за роками видань, у межах року — за алфавітом).

Рубрикація покажчика — триступенева. Такий принцип рубрикації обрано укладачами для унаочнення матеріалів про діяльність місцевих організацій КПЗУ (матеріали останнього підрозділу десятого розділу «Відозви, листівки та інші документи ЦК КПЗУ...» класифіковано за тодішнім територіальним поділом УРСР і, відповідно, поділено на сім параграфів).

Видання оснащено доволі великим довідково-допоміжним апаратом, який складається з іменного, географічного покажчиків та списку використаних періодичних видань. Як і два попередні довідкові видання історичної тематики, цей покажчик також зберігається на підготованих читачів. Як зазначали укладачі, він слугуватиме «одним з елементів для створення бібліографії історії Комуністичної партії України» [5].

Серед довідкової літератури, опублікованої у бібліотеці у 1956–1959 рр., найбільше (вісім) рецензій і відгуків отримав саме бібліографічний покажчик «Матеріали до бібліографії історії Комуністичної партії Західної України». На відміну від попередніх двох видань, на публікацію яких своїми рецензіями чи відгуками реагували здебільшого бібліотечні співробітники, про покажчик «Матеріали до бібліографії...» написали три особи з ЛБ АН УРСР: Є. Кравченко [29], В. Гуцин [10] та колишній її співробітник Ярослав Романович Дашкевич [13]; та три небібліотечні науковці: М. Марковський [39], Й. Цьох [54], М. Івасюта [20]. Віднайдено також польськомовну публікацію без назви і без зазначення прізвища автора [59].

Краєзнавчі бібліографічні видання

У другій половині 50-х рр. ХХ ст. Львівська академічна бібліотека продовжувала працювати над укладанням довідкових видань з краєзнавства західного регіону України. Від 1956 р. до 1959 р. вийшло три випуски бібліографічного покажчика «**Соціалістична Львівщина**», у яких, відповідно, відображена література за 1954, 1955 і 1956 рр. (див. Перелік № 7, 16, 20). Ці три випуски є продовженням краєзнавчої серії, розпочатої бібліотекою в 1951 р. Цікаво, що література за 1956 р. вийшла друком на рік швидше, ніж покажчик, який містить інформацію за 1955 р.

Склад укладачів сталим не був: покажчик за 1954 р. уклали *М. П. Гуменюк, Є. Є. Кравченко та І. І. Шаповалов*; за 1955 р. — *О. Д. Кізлик, Є. М. Лазеба*, за участю *І. О. Пашкевича*; бібліографічний довідник за 1956 р. уклали лише один співробітник — *В. О. Гуцин*. Редакторами теж були різні особи: першого — *А. З. Одуха*, другого — *Є. М. Іванців*, третього — *І. І. Шаповалов*. Незважаючи на непостійний колектив укладачів, видання мало відносно сталу структуру [50, с. 91].

Структура покажчика. Як і в перших покажчиках цієї серії, рубрикація видань середини 50-х рр. п'ятиступенева. Збільшувався і зміст кожного наступного випуску: третій мав 23 розділи, четвертий — 30, п'ятий — 37. Наприклад, третій випуск (література за 1954 р.) відрізняється від попередніх появою нового розділу «*Науково-атеїстична пропаганда*» та підрозділами «*Львов'яни на цілинних землях*», «*Співдружба хліборобів області з колгоспниками*

Російської федерації», поява яких спричинена ідеологічними вимогами до тогочасного пропагандистського видання. Значно стрункіший вигляд має розміщення матеріалів у покажчику. Бібліографічні описи подані в алфавітному порядку (незважаючи на жанр і тип видання), окрім розділів «*Радянське будівництво*» та «*Укази і постанови...*», де укладачі дотримались хронологічного принципу. Відрізняє цей випуск і виокремлений підрозділ про передовиків і новаторів виробництва у розділі «*Народне господарство*».

Бібліографічні описи у покажчику пронумеровані наскрізно. Наповнення довідників різне (третій випуск містить 2 065 позицій, четвертий — 2 155, п'ятий — 4 070). Всі три випуски оснащені допоміжним апаратом, який складається з короткого вступного слова без назви у вигляді розлогої анотації, в якій зазначено принцип розміщення матеріалу, подана коротка інструкція щодо користування виданням, та трьома допоміжними покажчиками: «*Алфавітний покажчик*» (у трьох випусках названо по-різному: «*Алфавітний покажчик*» (за 1954 р.); «*Алфавітний список авторів книг і статей*» (за 1955 р.) та «*Іменний покажчик*» (за 1956 р.); «*Географічний покажчик*» та «*Список журналів, збірників і газет, розписаних у покажчику, та їх скорочення*» (також сформульовані у трьох випусках по-різному. В останньому (за 1956 р.) покажчик поділено на два підрозділи за жанровістю: «*Журнали, наукові записки, праці та збірники*» і «*Газети*»).

Третій випуск «Соціалістичної Львівщини» (за 1954 р.) вийшов у світ в друкарні Видавництва АН УРСР (Львів, вул. Стефаніка, 11), четвертий і п'ятий — у Нестерові (тепер м. Жовква) у міській друкарні Львівського обласного управління культури. Третій і п'ятий випуски мають м'яку обкладинку, четвертий — палітурку. Наклад усіх трьох випусків однаковий — 500 прим.

Видання мало лише один відгук у пресі, який стосувався третього випуску покажчика (література за 1954 р.), — повідомлення співробітника бібліотеки О. Куща [32].

Бібліографічні видання з питань науки і техніки

У другій половині 50-х рр., реагуючи на постанови липневого пленуму ЦК КПРС (1955 р.) про необхідність розвитку науки й ефективного впровадження досягнень техніки, співробітники Львівської академічної бібліотеки продовжували працювати над укладанням

біобібліографічних матеріалів складної наукової проблематики, зокрема — в галузі точних наук. Всього з цієї тематики вийшло чотири довідкові видання.

У 1956 р. вийшов другий біобібліографічний покажчик **«Наукові праці учених Львова...»**, випуск якого присвячено здобуткам львівських вчених у галузі *техніки і прикладної механіки* (див. Перелік № 5) з метою оперативного інформування викладачів, наукових працівників, студентів, спеціалістів народного господарства й ефективного використання та втілення теоретичних розробок у практику. Укладачами покажчика були співробітники бібліотеки *В. Л. Вулах, В. В. Іванова, Г. І. Касьянов*, редактором обрано кандидата фізико-математичних наук *В. В. Панасюка*.

Структура покажчика. Рубрикація видання триступенева; покажчик складається з 11 блоків, кожен з яких присвячено певному вченому зазначеної галузі (принцип розміщення — за алфавітом прізвищ вчених). Кожен блок має типову будову:

- *основні дати життя і діяльності вченого;*
- *література про вченого* (розміщення — хронологічне);
- *бібліографія праць* (розміщення — хронологічне, в межах року — за алфавітом), яка, у свою чергу, поділяється на:

а) наукові праці;

б) науково-популярні статті;

— *іменний покажчик співавторів вченого.*

Як і в попередньому покажчику (1955 р. видання), кожен блок має окрему наскрізну нумерацію. Науково-допоміжний апарат складається з короткого вступу, іменних покажчиків (у межах кожного блоку) та зі зведеного *«Списку використаних періодичних видань»*. Покажчик вийшов у світ з друкарні видавництва АН УРСР (м. Львів, вул. Стефаника, 11) накладом 500 прим. Того ж 1956 р. видання отримало схвальний відгук у місцевій пресі, автором якого був О. Куш [32].

Наступним виданням бібліотеки, появу якого також спричинили настанови того ж липневого пленуму ЦК КПРС, є російськомовний бібліографічний покажчик **«Типизация технологических процессов — основа прогресса советского машиностроения»** (див. Перелік № 8), підготовлений відділом бібліографії (як зазначено на титульному аркуші). Укладачами видання були співробітник

бібліотеки, бібліограф *І. І. Шаповалов* та спеціаліст в обраній галузі, інженер *А. Я. Бельченко*. Редактором покажчика призначено кандидата технічних наук *Г. Г. Максимовича*.

Структура покажчика. Типова для тогочасних ідейно-пропагандистських видань. Рубрикація — двоступенева. Покажчик складається з короткого «*Предисловия*» (в якому йдеться про актуальність видання, його мету, методика подачі матеріалу та визначено читацьку адресу), невеликої статті «*Типизация технологических процессов в машиностроении*» (у формі короткого огляду, текст поділено на сім підпунктів, автор ознайомлює читача з типізацією технологічних процесів) та 13 розділів, перші два з яких — «*Классики марксизма-ленинизма о техническом прогрессе...*» та «*Коммунистическая партия СССР — организатор и вдохновитель технического прогресса...*». Сам покажчик представляє літературу за 1938–1955 рр., у межах перших двох розділів позиції розміщено у хронологічному порядку, решту — у зворотнотехнологічному. Покажчик розрахований на технологів і робітників-новаторів машинобудівної промисловості. Науково-допоміжний апарат видання складається з короткого «*Предисловия*» та алфавітного «*Перечня работ и сборников, включенных в указатель*».

Покажчик виготовлено у друкарні видавництва АН УРСР (м. Львів, вул. Стефаніка, 11) накладом 500 прим.

Про покажчик з'явилося чотири відгуки у періодиці (одна — у союзній, решта — у місцевій), авторами всіх чотирьох були співробітники бібліотеки: Є. Кравченко (написав дві публікації) [26; 27], О. Куш [33] та М. Гуменюк [8].

Третім виданням, присвяченим розвитку народного господарства, був також російськомовний пропагандистський бібліографічний покажчик літератури «**Специализация и кооперирование в промышленности СССР**», підготовлений відділом бібліографії (див. Перелік № 17). Укладачами, як і у попередньому виданні, були *І. І. Шаповалов* та *А. Я. Бельченко*, редактором призначено іншу особу — кандидата економічних наук *Н. І. Шрага*.

Структура покажчика. Рубрикація видання — двоступенева, покажчик складається з короткого «*Предисловия*» (в якому визначено причину підготовки видання, зазначено його мету, принцип розміщення літератури та читацьку адресу), невеликої пропагандистської

статті «*Специализация и кооперирование в промышленности СССР*» та п'яти розділів, два перших з яких — праці класиків марксизму та постанови партії. У покажчику охоплено літературу за 1941–1957 рр. Принцип розміщення літератури — за прізвищами авторів та назвами видань в алфавітному порядку.

Науково-допоміжний апарат представлено коротким «Предисловием», «Алфавитным перечнем книг, сборников и статей, включенных в указатель» та «Списком использованных периодических и непериодических изданий». Довідник розрахований на активістів партійних та господарських органів, пропагандистів, викладачів та студентів. Покажчик надруковано, як зазначено у вихідних даних, у «Львов. дор. тип.» (можливо, це «Львовская дорожная типография») накладом — 500 прим.

На видання відгукнулися публікаціями у львівській пресі два співробітники бібліотеки — О. Куш [36] і М. Гуменюк [8].

У 1959 р. вийшов у світ ще один бібліографічний покажчик цієї тематики «**Автоматизация технологических процессов у машиностроении**» (див. Перелік № 18). Його поява теж була викликана постановами липневого пленуму ЦК КПРС (1955 р.). Реагуючи на «заклики партії», укладачі покажчика (співробітник ЛБ АН УРСР *І. І. Шаповалов* та позабібліотечний працівник, інженер *А. Я. Бельченко*), відповідальний редактор *А. Н. Рабінович* представили у виданні «найважливішу книжкову і журнальну літературу, що являє собою теоретичний і практичний інтерес для технологів, конструкторів та інших інженерно-технічних працівників» [47].

Структура покажчика. Рубрикація видання триступенева. Матеріали за 1946–1956 рр., представлені у покажчику, систематизовані у вісімнадцяти розділах, які поділяються на підрозділи. Найбільші структурні одиниці, крім підрозділів, мають ще й параграфи. Наприклад, розділ «*Автоматичні лінії*» має підрозділ «*Теорія автоматичних ліній*», який, у свою чергу, поділяється на два параграфи: «*Транспортне обладнання автоматичних ліній*» та «*Оснащення автоматичних ліній*». Бібліографічні описи розташовані за мовним принципом (українською, російською, іншими іноземними мовами) в алфавітному порядку прізвищ і назв. Покажчик містить розділ бібліографії другого ступеня «*Бібліографія бібліографії з питань автоматизації виробництва*». Видання оснарене

науково-допоміжним апаратом: передмовою та *«Алфавітним покажчиком авторів книг і статей, включених до бібліографії»*.

Довідник вийшов у світ з друкарні видавництва АН УРСР (м. Львів, вул. Стефаника, 11) накладом 500 прим. Про це видання опублікували відгуки два співробітники бібліотеки — В. Гущин [12] та М. Гуменюк [8].

Отже, у 1956–1959 рр. Львівська бібліотека АН УРСР опублікувала 20 видань: збірник документів (1), бібліографічні покажчики (14), короткі бібліографічні покажчики (3), персональні каталоги творів (1), біобібліографічні матеріали (1). З них два покажчики видавалися щорічно (*«Соціалістична Львівщина»* та *«Зведений покажчик...»*). За мовним принципом: українською — 16 видань, російською — 4.

Окрім цього, варто відзначити, що всі ці 20 видань вклялися в межі ідеологічної парадигми, якої дотримувалася тодішня партійна номенклатура СРСР. Так, видання, зазначені в Переліку під номерами 1, 2, 7, 10-12, 14, 16, 20 свідчать про непорушність догм комуністичної ідеології, позиції під номерами 3, 4, 6, 9, 13, 15 — про певне послаблення ідеологічного тиску (т. зв. «хрущовську відлигу»), видання № 5, 8, 17-19 — про намагання прискорити науково-технічний прогрес й інтенсифікувати виробництво (згодом М. Хрущов виразить це прагнення формулою «доженемо і переженемо Америку!»).

Ці доволі неоднозначні 1956–1959 рр. можна назвати ще й періодом творчих шукань (звісно, у межах, дозволених цензурою) як тематики, так і вибору типу видань, набуття досвіду, контактів (між різними установами в межах міста, в межах СРСР, міжнародних). Співробітники бібліотеки за короткий час зуміли знайти найбільш раціональні форми пропаганди серед читачів інформації про художню, публіцистичну, експериментально-дослідну літературу. Саме в другій половині 50-х рр. ХХ ст. усталилася практика включення до складу укладацьких і редакторських колективів бібліотеки постійних ідеологічних представників (О. Куц, З. Ващекіна, Г. Касьянов, М. Жарінов, І. Шаповалов), а також профільних спеціалістів і науковців (В. Панасюк, А. Бельченко, Н. Шраг). У процесі безпосередньої пошуково-бібліографічної роботи у Львівській академічній бібліотеці почала формуватися група співробітників (М. Гуменюк, О. Кізлик, Р. Луцик, А. Генсьорський,

Є. Кравченко та ін.), яка заклала основи львівської науково-бібліографічної школи. Вона була б значно професійнішою, якби бібліотеці вдалося зберегти для науки своїх працівників (хоча це було не в її компетенції) М. Яцківа, Ю. Заяця, О. Павенцького і, звісно ж, Я. Дашкевича, забезпечивши їм належні умови праці.

1. Бібліографія «Осип Маковей» // Осип Маковей : бібліогр. покажч. / склав *О. П. Куц* ; ред. *Є.М.Іванців* ; Львівська бібліотека Академії наук Української РСР. — Львів, 1958. — С. 8.
2. *Бойко І.* «Осип Маковей» : бібліогр. покажч. / *І. Бойко* // Літературна газета. — 1959. — 20 лют.
3. *Вальо Марія.* Від упорядника / *Марія Вальо* // *Вальо М.* Марія Деркач. 1876–1972 : бібліографічний покажчик. Спогади. Розвідки. Листи / *М. Вальо* ; Національна Академія наук України, Львівська наукова бібліотека ім. В. Стефаника. — Львів, 1999. — С. 8-10.
4. *Ващекіна З.* Славні сторінки історії / *З. Ващекіна* // Жовтень. — 1957. — № 3. — С. 145-147.
5. Від складачів // Матеріали до бібліографії історії Комуністичної партії Західної України : бібліогр. покажч. / Львівська бібліотека Академії наук Української РСР ; склали: *В. Л. Вулах, М.С. Жарінов, О. Д. Кізлик, О. П. Куц, Р. Я. Луцик, В. В. Мащотас*. — Львів, 1958. — С. 3.
6. Вступ // Олександр Гаврилюк : бібліогр. покажч. / склав *О. П. Куц* ; відп. ред. канд. філол. наук *С. М. Трофимук* ; Львівська бібліотека Академії наук Української РСР. — Київ : Вид-во Академії наук Української РСР, 1957. — С. 3.
7. *Григораши Д. С.* Дудикевич Богдан Корнилович / *Д. С. Григораши* // Енциклопедія Сучасної України. — Київ, 2008. — Т. 8. — С. 504.
8. *Гуменюк М.* Наукова бібліотека — промисловим підприємствам / *М. Гуменюк* // Вільна Україна. — 1960. — 27 лип.
9. *Гуменюк М.* Революційні події у Львові в квітні 1936 року : (бібліогр. огляд основної л-ри) / *М. Гуменюк* // Вільна Україна. — 1961. — 16 квіт.
10. *Гуцин В.* Бібліографічний довідник по історії КПЗУ / *В. Гуцин* // Прикарпатська правда. — 1958. — 28 жовт.
11. *Гуцин В.* Нова книга про Осипа Маковея / *В. Гуцин* // Вільне життя (Яворів). — 1959. — 11 лют.
12. *Гуцин В.* Ценное пособие по вопросам автоматизации технологических процессов в машиностроении / *В. Гуцин* // Машиностроитель. — 1960. — № 3. — С. 46.

13. *Дашкевич Я.* Бібліографічний покажчик з історії КПЗУ / *Я. Дашкевич* // Науково-інформаційний бюлетень Архівного управління УРСР. — 1960. — № 1. — С. 75-77.
14. *Дашкевич Я.* Сумлінніше опрацьовувати історичні документи / *Я. Дашкевич* // Вітчизна. — 1957. — № 9. — С. 217-219.
15. *Дей О.* Зразковий бібліографічний покажчик / *О. Дей* // Вітчизна (Київ). — 1960. — № 3. — С. 206-208.
16. *Дей О.* Іван Франко в бібліографії : [вступ. сл.] / *О. Дей* // Іван Якович Франко: каталог творів письменника та літератури про нього : до сторіччя з дня народження / склали: *М. П. Гуменюк, В. К. Гумецький, С. А. Даревич, Є. Є. Кравченко, О. П. Куц* за участю *І. О. Пашкевича* ; ред. канд. філол. наук *О. І. Дей* ; Львівська бібліотека Академії наук Української РСР. — Львів, 1956. — С. 8.
17. *Дмитриев М.* Документальная книга / *М. Дмитриев* // Львовская правда. — 1956. — 24 окт.
18. *Дуркот А.* Потрібна книга / *А. Дуркот* // Вільна Україна. — 1956. — 23 груд.
19. Іван Якович Франко. 1856–1916 : короткий бібліогр. покажч. : посібник для студентів / склала *Н. Р. Бережна* ; наук. консульт. канд. філол. наук *А. М. Халімончук* ; відп. ред. *Ф. П. Максименко* ; Львівський державний університет. Наукова бібліотека. — Львів : Вид-во Львів. ун-ту, 1956. — 24 с.
20. *Івасюта М.* Комуністична партія Західної України — організатор революційної боротьби / *Івасюта М.* // Жовтень. — 1959. — № 1. — С. 147-150.
21. [*Іванців Євген Маркович*]. [Особова справа] // Особові справи звільнених працівників бібліотеки на букви «Г-І» за 1971–1975 рр. — ЛННБ України ім. В. Стефаника. Архів. — Оп. 3-ос., од. зб. 201. — Арк. 197-207.
22. Із стенограми пленуму Львівського обкому КП України про постанову ЦК КПРС від 26 травня 1953 року «Питання західних областей Української РСР» та доповідню записку Лаврентія Берії до Президії ЦК КПРС // Культурне життя в Україні. Західні землі / НАН України, Інститут українознавства ім. Івана Крип'якевича ; упоряд.: *Тамара Галайчак, Олександр Луцький, Юрій Сливка, Людмила Батрак-Плюди́ста, Богдан Микитів*. — Львів, 1996. — Т. II : 1953–1966. — С. 10-47.
23. *Кириллов И.* Новый библиографический указатель / *И. Кириллов* // Львовская правда. — 1956. — 4 сент.
24. *Козланюк П.* Was ist das? : [щоденникові записи 1955–1959 рр.] / *Петро Козланюк* // Культурне життя в Україні. Західні землі / НАН України, Інститут українознавства ім. Івана Крип'якевича ; упоряд.: *Тамара Галайчак, Олександр Луцький, Юрій Сливка, Людмила Батрак-Плюди́ста, Богдан Микитів*. — Львів, 1996. — Т. II : 1953–1966. — 920 с.

25. *Кондуфор Ю.* О некоторых недостатках в работе интеллигенции Львовской партийной организации: докладная записка зав. отделом науки и культуры. 23 апреля 1959 г. / *Ю. Кондуфор* // Культурне життя в Україні. Західні землі / НАН України, Інститут українознавства ім. Івана Крип'якевича ; упоряд.: *Тамара Галайчак, Олександр Луцький, Юрій Сливка, Людмила Батрак-Плодиста, Богдан Микитів.* — Львів, 1996. — Т. II : 1953–1966. — 920 с.
26. *Кравченко Е.* [Без назви] / *Е. Кравченко* // Промышленно-экономическая газета. — 1956. — 21 нояб.
27. *Кравченко Е.* Нужный библиографический справочник / *Е. Кравченко* // Львовская правда. — 1956. — 20 марта.
28. *Кравченко Е. Е.* Персональная библиография писателей, издаваемая Львовской библиотекой АН УССР / *Е. Е. Кравченко* // Библиотечно-библиографическая информация библиотек Академии наук СССР и Академий союзных республик. — Москва, 1962. — № 37. — С. 51-52.
29. *Кравченко Є.* Цінна бібліографія з історії КПЗУ / *Є. Кравченко* // Вільна Україна. — 1958. — 14 верес.
30. *Кравченко Є.* Цінна бібліографія про Осипа Маковея / *Є. Кравченко* // Вільне життя (Тернопіль). — 1959. — 8 трав.
31. *Куц О.* Библиографический указатель / *О. Куц* // Львовская правда. — 1956. — 6 мая.
32. *Куц О.* Бібліографічний покажчик / *О. Куц* // Вільна Україна. — 1956. — 19 черв.
33. *Куц О.* Новий бібліографічний покажчик / *О. Куц* // Вільна Україна. — 1956. — 6 трав.
34. *Куц О.* [Хроника] / *О. Куц* // Вопросы истории. — 1956. — № 7. — С. 190.
35. *Куц О.* Цікава збірка / *О. Куц* // Вільна Україна. — 1956. — 8 верес.
36. *Куц О. П.* Новий бібліографічний покажчик / *О. П. Куц* // Вільна Україна. — 1958. — 26 берез.
37. *Лесин В.* Документи антифашистської боротьби / *В. Лесин, О. Романець* // Радянське літературознавство. — 1958. — № 5. — С. 120-123.
38. *Луцький О.* Передмова / *Олександр Луцький* // Культурне життя в Україні. Західні землі / НАН України, Інститут українознавства ім. Івана Крип'якевича ; упоряд.: *Тамара Галайчак, Олександр Луцький, Юрій Сливка, Людмила Батрак-Плодиста, Богдан Микитів.* — Львів, 1996. — Т. II : 1953–1966. — 920 с.
39. *Марковский М.* Нужная книга / *М. Марковский* // Львовская правда. — 1958. — 21 нояб.

40. *Мигаль Т.* Наследие Осипа Маковея / *Т. Мигаль* // Львовская правда. — 1959. — 26 авг.
41. [*Павенцький О. Л.*]. Автобіографія // Особові справи звільнених працівників бібліотеки за 1944–1970 рр. на букви «Па-Під». — ЛННБ України. Архів. — Оп. 3 ос., од. зб. 163. — Арк. 3-3 зв.
42. *Павенцький О. Л.* Виписка з наказу № 15 // Особові справи звільнених працівників бібліотеки за 1944–1970 рр. на букви «Па-Під». — ЛННБ України. Архів. — Оп. 3 ос., од. зб. 163. — Арк. 25.
43. *Павенцький О. Л.* Виписка з наказу № 114 по Львівській бібліотеці АН УРСР від 1.VII/49 р. // Особові справи звільнених працівників бібліотеки за 1944–1970 рр. на букви «Па-Під». — ЛННБ України. Архів. — Оп. 3 ос., од. зб. 163. — Арк. 20.
44. *Павенцький О. Л.* Виписка із протоколу № 46 засідання тарифікаційної комісії від 15.VII/49 р.] // Особові справи звільнених працівників бібліотеки за 1944–1970 рр. на букви «Па-Під». — ЛННБ України. Архів. — Оп. 3 ос., од. зб. 163. — Арк. 18.
45. *Павенцький О. Л.* Виписка із протоколу № 58 засідання тарифікаційної комісії від 1.IX.1949 р.] // Особові справи звільнених працівників бібліотеки за 1944–1970 рр. на букви «Па-Під». — ЛННБ України. Архів. — Оп. 3 ос., од. зб. 163. — Арк. 19.
46. *Павенцький О. Л.* Заява [на звільнення] // Особові справи звільнених працівників бібліотеки за 1944–1970 рр. на букви «Па-Під». — ЛННБ України. Архів. — Оп. 3 ос., од. зб. 163. — Арк. 24.
47. Передмова // Автоматизація технологічних процесів у машинобудуванні : бібліогр. покажч. л-ри / АН УРСР, Львівська бібліотека ; склали: *І. І. Шаповалов, А. Я. Бельченко*. — Львів, 1959. — С. 4.
48. Передмова // 700 років міста Львова : бібліогр. покажч. л-ри / Львівська бібліотека Академії наук Української РСР. Відділ бібліографії ; склали: *Є. М. Лазеба, Т. О. Воробйова* ; вступ. ст. і редакція *М. К. Івасюти*. — Львів, 1956. — С. 3.
49. Положення про Львівський філіал Академії наук Української РСР. — Львів, [1953 ?]. — 8 с.
50. *Пономаренко М.* Видавнича діяльність Львівського філіалу бібліотеки Академії наук УРСР (1941–1955): події, проекти, персоналії / *Марта Пономаренко* // Записки Львівської національної наукової бібліотеки України імені В. Стефаника : зб. наук. праць. — Львів, 2011. — Вип. 3 (19). — С. 65-102.
51. Про заходи Президії Академії наук УРСР, спрямовані на розширення і поліпшення наукової діяльності інститутів і установ Львівського

- філіалу Академії наук в світлі рішень Червненого пленуму ЦК КП України: постанова // Культурне життя в Україні. Західні землі / НАН України, Інститут українознавства ім. Івана Крип'якевича ; упоряд.: *Тамара Галайчак, Олександр Луцький, Юрій Сливка, Людмила Батрак-Плодиста, Богдан Микитів*. — Львів, 1996. — Т. II : 1953–1966. — С. 47-58.
52. Про ліквідацію Львівського філіалу АН УРСР : Постанова Президії Академії наук Української РСР // Культурне життя в Україні. Західні землі / НАН України, Інститут українознавства ім. Івана Крип'якевича ; упоряд.: *Тамара Галайчак, Олександр Луцький, Юрій Сливка, Людмила Батрак-Плодиста, Богдан Микитів*. — Львів, 1996. — Т. II : 1953–1966. — С. 178-181.
53. *Рибчинська Н.* Створення і становлення відділу бібліографії (з архівних джерел 1940–1962 рр.) / *Наталія Рибчинська* // Записки Львівської національної наукової бібліотеки імені В. Стефаника : зб. наук. праць. — Львів, 2010. — Вип. 2 (18). — С. 157-180.
54. *Цьох Й.* Початок важливої роботи : (До виходу в світ бібліогр. покажч. літ-ри з історії КПЗУ) / *Й. Цьох* // Вільна Україна. — 1958. — 19 груд.
55. Ярослав Дашкевич : біобібліогр. покажч. / уклад. *М. Кривенко* ; авт. вступ. ст. *А. Содомора* ; НАН України, ЛНБ ім. В. Стефаника. — Львів, 2006. — 266 с.
56. *Яцкевич С.* Покажчик з історії Львова / *Яцкевич С., Ващекіна З.* // Вільна Україна. — 1956. — 1 серп.
57. *Яцків М. Ю.* Коротка автобіографія; Посвідка // Особові справи працівників бібліотеки ім. В. Стефаника, звільнених до 1944 р. — ЛННБ України. Архів. — Арк. 224-225.
58. Яцків Михайло // Енциклопедія українознавства : в 11 т. — Перевид. в Україні. — Львів, 2000. — Т. 10. — С. 4002-4003.
59. [Bez tytułu] // Z pola walki (Warszawa). — 1959. — № 3 (7). — S. 255-256.

Перелік

1956

1. Антифашистський конгрес робітників культури во Львові в 1936 г. : документи и матеріали / Львовская библиотека Академии наук Украинской ССР ; сост. сб. *Т. Е. Козачук* ; под ред. *П. С. Козла-нюка*. — Львов, 1956. — 124 с. — Типогр. Изд-ва АН УССР, Львов, [ул.] Стефаника, 11. — 500 экз. — Формат бумаги 84×108/32. — Подп. к печати 9.VII.1956.

2. Владимир Беляев : библиогр. указ. / сост. *О. П. Куц* ; ред. *М. П. Гуменюк* ; Львовская библиотека Академии наук Украинской ССР. — Львов, 1956. — 56 с., портр. — Типогр. Изд-ва АН УССР, Львов, [ул.] Стефаника, 11. — 500 экз. — Подп. к печати 17.I.1956.

3. І. С. Свенціцький : короткий бібліогр. покажч. / склали: *О. Д. Кізлик, Р. Я. Луцик* ; відп. ред канд. філол. наук *А. І. Генсьорський* ; Львівська бібліотека Академії наук Української РСР. — Київ : Вид-во Академії наук Української РСР, 1956. — 16 с., портр. — Друкарня Вид-ва АН УРСР, Львів, [вул.] Стефаника, 11. — 400 прим. — Підп. до друку 14.XI.1956.

4. Іван Якович Франко: каталог творів письменника та літератури про нього : до сторіччя з дня народження / склали: *М. П. Гуменюк, В. К. Гумецький, С. А. Даревич, Є. Є. Кравченко, О. П. Куц* за участю *І. О. Пашкевича* ; ред. канд. філол. наук *О. І. Дей* ; Львівська бібліотека Академії наук Української РСР. — Львів, 1956. — 176 с., портр. — Друкарня Вид-ва АН УРСР, Львів, [вул.] Стефаника, 11. — Підп. до друку 5.IX.1956. — 500 прим. — Формат паперу 60×92/16. — [Вих. дані, назва — парал. рос. мовою: Иван Яковлевич Франко. Каталог литературы (На украинском языке). На зв. тит. арк.: Друкується за постановою Редакційної колегії Львівської бібліотеки АН УРСР від 1 червня 1956 р.]

5. Наукові праці учених Львова. Техніка і прикладна механіка : біо-бібліогр. матеріали / Львівська бібліотека Академії наук УРСР ; склали: *Вулах В. Л., Іванова В. В., Касьянов Г. І.* ; ред. канд. фізико-мат. наук *В. В. Панасюк*. — Львів, 1956. — 136 с. — Друкарня Вид-ва АН УРСР, Львів, [вул.] Стефаника, 11. — 500 прим. — Підп. до друку 22.I.1956.

6. 700 років міста Львова : бібліогр. покаж. л-ри / Львівська бібліотека Академії наук Української РСР. Відділ бібліографії ; склали: *Є. М. Лазеба, Т. О. Воробйова* ; вступ. ст. і редакція *М. К. Івасюти*. — Львів, 1956. — 76 с. — Друкарня Вид-ва АН УРСР, Львів, [вул.] Стефаника, 11. — 500 прим. — Формат паперу 60×92/16. — Підп. до друку 5.IV.1956. — [Вих. дані, назва — парал. рос. мовою: 700 лет города Львова. Библиогр. указ. лит. (На укр. языке)].

7. Соціалістична Львівщина. 1954 р. : бібліогр. покажч. л-ри / Львівська бібліотека Академії наук Української РСР. Відділ бібліографії ; склали: *М. П. Гуменюк, Є. Є. Кравченко, І. І. Шаповалов* ; ред. *А. З. Одуха*. — Львів, 1956. — 156 с. — Друкарня Вид-ва АН УС[Р]СР, Львів, [вул.] Стефаника, 11. — 500 прим. — Підп. до друку 10.II.1956.

8. Типизация технологических процессов — основа прогресса советского машиностроения : библиогр. указ. л-ры / Львовская библиотека Академии наук Украинской ССР. Отдел библиографии ; сост.: библиограф *И. И. Шаповалов* и инженер *А. Я. Бельченко* ; ред. канд. тех. наук *Г. Г. Максимович*. — Львов, 1956. — 84 с. — Типогр. изд-ва АН УССР, Львов, [ул.] Стефаника, 11. — 500 экз. — Подп. к печати 26.I.1956.

9. Юрій Федькович : короткий бібліогр. покажч. / склав *М. П. Гуменюк* ; відп. ред. канд. філол. наук *О. І. Дей* ; Львівська бібліотека Академії наук Української РСР. — Київ : Вид-во Академії наук Української РСР, 1956. — 24 с. — Друкарня Вид-ва АН УРСР, Львів, вул. Стефаника, 11. — Ред. від вид-ва *Б. В. Тихонов*, тех. ред. *М. Т. Кормило*, коректор *Г. М. Столярчук*. — 500 прим. — Формат паперу 84×108/32. — Підп. до друку 10.XII.1956. — [Вих. дані, назва — парал. рос. мовою: Юрій Федькович. Краткий библиогр. указ. (на укр. языке)].

10. Ярослав Галан : бібліогр. покажч. / склали: *М. П. Гуменюк*, *О. П. Куц*, *І. І. Шаповалов* ; редакція і вступ. ст. *Петра Козланюка* ; Львівська бібліотека Академії наук Української РСР. — Львів, 1956. — 84 с., портр. — Друкарня Вид-ва АН УРСР, Львів, [вул.] Стефаника, 11. — 500 прим. — Підп. до друку 8.III.1956.

1957

11. Олександр Гаврилюк : бібліогр. покажч. / склав *О. П. Куц* ; відп. ред. канд. філол. наук *С. М. Трофимук* ; Львівська бібліотека Академії наук Української РСР. — Київ : Вид-во Академії наук Української РСР, 1957. — 35 с., портр. — Друкарня Вид-ва АН УРСР, Львів, вул. Стефаника, 11. — 500 прим. — Формат паперу 84×108/32. — Підп. до друку 23.II.1957. — Ред. [від вид-ва] *І. О. Сергєєва*, техред. *А. Д. Жуковський*, коректор *В. А. Литовкіна*. — [Вих. дані, назва — парал. рос. мовою: Александр Гаврилюк. Библиограф. указ. (на укр. яз.)].

12. Петро Козланюк : бібліогр. покажч. / склав *М. П. Гуменюк* ; ред. *Ю. С. Мельничук* ; відп. ред. *П. В. Земляний* ; техред. *А. С. Донський* ; Львівська бібліотека Академії наук Української РСР. Відділ бібліографії. — Львів, 1957. — 59 с. — [Надруковано] : Львів, [вул.] Радянська, 12. УМВ Львів. поліграф. технікуму. — 500 прим. — Формат паперу 84×108/16. — Підп. до друку 7.I.1958.

13. Іван Петрович Крип'якевич : короткий бібліогр. покажч. / склав *О. Д. Кізлик* ; ред. канд. іст. наук *І. С. Павлюк* ; Львівська бібліотека Академії наук Української РСР. — Львів, 1958. — Друкарня дор. відділку «Трансжелдориздата» на Львівській залізниці, Львів, [вул.] Жовтнева, 19. — Здано до набору 3.I.1958. — Підп. до друку 12.IX.1958. — 500 прим.

14. Матеріали до бібліографії історії Комуністичної партії Західної України : бібліогр. покажч. / Львівська бібліотека Академії наук Української РСР ; склали: *В. Л. Вулах, М. С. Жарінов, О. Д. Кізлик, О. П. Куц, Р. Я. Луцук, В. В. Машотас* ; ред. канд. іст. наук *Б. К. Дудикевич* ; відп. ред. *П. В. Земляний* ; техред. *А. С. Донський*. — Львів, 1958. — 200 с. — Друкарня Львів. поліграф. технікуму, Львів, [вул.] Радянська, 12. — 500 прим. — Формат паперу 60×92/16. — Підп. до друку 5.IV.1958. — [Вих. дані, назва — парал. рос. мовою : Материалы к библиографии истории Коммунистической партии Западной Украины (На украинском языке). На зв. тит. арк.: Затверджено на засіданні редакційної колегії Львівської бібліотеки Академії наук УРСР 12.XII.1957].

15. Осип Маковей : бібліогр. покажч. / склав *О. П. Куц* ; ред. *Є. М. Іванців* ; Львівська бібліотека Академії наук Української РСР. — Львів, 1958. — 155 с. — Друко-хромолітографія «Атлас» Голооввидаву Мін. культури УРСР. Львів, [вул.] Зелена, 20. — 500 прим. — Підп. до друку 27.XII.1958. — Формат паперу 60×84/16. — [Вих. дані, назва — парал. рос. мовою: Осип Маковей. Библиогр. указ. (На укр. яз.). Составил *О. П. Куц* ; ред. *Е. М. Иванцев*. — На зв. тит. арк.: Друкується за постановою редакційної колегії Львівської бібліотеки Академії наук УРСР від 31 липня 1958 р.].

16. Соціалістична Львівщина. 1956 р. : бібліогр. покажч. / Львівська бібліотека Академії наук Української РСР. Відділ бібліографії ; склав *В. О. Гуцин* ; ред. *І. І. Шаповалов*. — Львів, 1958. — 320 с. [Вих. дані на зв. тит. арк.: Нестеровська міська друкарня Львівського обласного управління культури. — Підп. до друку 27.III.1959. — Формат паперу 60×91/16. — 500 прим.].

17. Специализация и кооперирование в промышленности СССР : библиогр. указ. л-ры / Львовская библиотека Академии наук Украинской ССР. Библиографический отдел ; сост.: библиограф *И. И. Шаповалов*

и инженер *А. Я. Бельченко* ; ред. канд. економ. наук *Н. И. Шраг*. — Львов, 1958. — 54 с. — Львов[ская] дор[ожная] тип[ография]. — 500 экз. — [Вих. дані — на зв. тит. арк.].

1959

18. Автоматизация технологических процессов у машиностроении : бібліогр. покажч. л-ри / Академія наук Української РСР, Львівська бібліотека ; склали: бібліограф *І. І. Шаповалов* та інженер *А. Я. Бельченко* ; відп. ред. докт. тех. наук *А. Н. Рабінович*. — Львів, 1959. — 192 с. — Друкарня Вид-ва АН УРСР, Львів, [вул.] Стефаника, 11. — 500 прим. — Формат паперу 84×108/32. — Підп. до друку 11.VI.1959. — [Вих. дані на зв. тит. арк. — назва парал. рос. мовою: Автоматизация технологических процессов в машиностроении. Библиогр. указ. лит. (на укр. языке). Тех. ред. [від вид-ва] *П. В. Корець* ; коректор *В. В. Сваричевський*].

19. Зведений покажчик періодичних видань капіталістичних країн, які одержують наукові бібліотеки міста Львова в 1959 р. Перший рік видання / Львівська бібліотека АН УРСР ; Наукова бібліотека Львівського державного університету ім. І. Я. Франка ; Науково-технічна бібліотека Львівського політехнічного інституту ; склали: *З. І. Дракулі* (Наукова бібліотека ЛДУ), *О. Д. Кізлик* (Львівська бібліотека АН УРСР), *Р. Д. Мирович*, *Л. М. Попова* (Науково-технічна бібліотека ЛПІ) ; ред. *Ф. П. Максименко* (Наукова бібліотека ЛДУ). — Львів, 1959. — 74 с. — [Ротапринт НБ ЛДУ ; обкладинка і тит. арк. — друковані].

20. Соціалістична Львівщина. 1955 р. : бібліогр. покажч. л-ри / Львівська бібліотека Академії наук Української РСР. Відділ бібліографії ; склали: *О. Д. Кізлик*, *Є. М. Лазеба*, за участю *І. О. Пашкевича* ; ред. *Є. М. Іванців*. — Львів, 1959. — 167 с. — Нестеров. Міська друкарня Львівського обласного управління культури. — Підп. до друку 1.VI.1959. — 500 прим. — Формат паперу 60×92/16.